Návrh účasti delegácie SR na 10. zasadnutie strán Dohovoru o ochrane a využití medzinárodných tokov a medzinárodných jazier, Ľubľana (Slovinsko), 23-25. októbra 2024

Medzinárodná a cezhraničná spolupráca v oblasti ochrany vôd je základom mieru, udržateľného rozvoja, spolupráce a regionálnej integrácie. Dohovor o ochrane a využívaní cezhraničných tokov a medzinárodných jazier (Dohovor o vode) už viac ako tri desaťročia podporuje udržateľné využívanie cezhraničných vodných zdrojov, uľahčuje spoluprácu, podporuje dosahovanie cieľov trvalo udržateľného rozvoja (SDGs), prispieva k predchádzaniu konfliktov. Na druhej strane čoraz viac dochádza k sporom kvôli klimatickým zmenám, priemyselnému rozvoju a ďalším externým tlakom, a preto je dôležité posilniť regionálnu, ako aj medzinárodnú spoluprácu v oblasti vôd a iniciovať uzatváranie zmlúv. Dohovor o vode sa z pôvodného regionálneho nástroja spolupráce stal globálnym dohovorom, pričom päť nových štátov sa pripojilo k Dohovoru v roku 2023. Dohovor sa stal kľúčovou medzivládnou platformou na diskusiu o cezhraničnej spolupráci v oblasti vôd.

Stretnutie zmluvných strán Dohovoru o vode sa organizuje každé tri roky a ide o najväčšie a jediné medzinárodné podujatie, ktoré riadi agendu cezhraničnej spolupráce v oblasti ochrany vody na globálnej úrovni.

Desiate zasadnutie stretnutia zmluvných strán Dohovoru o vode (Meeting of Parties 10) sa uskutoční v Ľubľane (Slovinsko) od 23. do 25. októbra 2024. Hlavným organizátorom je Ministerstvo prírodných zdrojov a územného plánovania Slovinskej republiky v mene vlády Slovinska a v spolupráci so Sekretariátom Dohovoru o vode Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN).

Zasadnutie zmluvných strán Dohovoru má motto „*naše vody, naša budúcnosť; cezhraničná vodná spolupráca na dosiahnutie odolnosti vody k zmene klímy*“.

Predpokladané tematické okruhy sú:
- adaptácia na zmenu klímy,
- prístup „od prameňa k morskému manažmentu“,
- rozvoj cezhraničných dohôd o vodách,
- medzi-sektorová spolupráca a spravodlivé a udržateľné prideľovanie/prerozdeľovanie vody v cezhraničnom kontexte,
- monitorovanie, hodnotenie a zdieľanie údajov o kvantite a kvalite vôd v cezhraničnom kontexte
- financovanie cezhraničnej spolupráce v oblasti vôd.

Na zasadnutí sa príjmu nasledovné dokumenty:
- Schválenie výsledkov práce EHK OSN za roky 2022 – 2024
- Schválenie pracovného programu na roky 2025 – 2027
- Schválenie nových členov Implementačnej komisie pre Dohovor o vode
- Zriadenie pracovnej skupiny pre návrh povinných finančných príspevkov signatárskych štátov na podporu cezhraničnej spolupráce.

Na zasadnutí budú predstavené tri nové publikácie na podporu cezhraničnej spolupráce v oblasti vôd:

- Osvedčené/dobré príklady a skúsenosti zo zdieľania údajov o vode
- Tretia správa o pokroku SDG6.5.2
- Tretia správa o pokroku implementácie Dohovoru o vode.

Očakáva sa účasť viac ako 500 zástupcov ministerstiev, inštitúcií, akademickej obce a medzinárodných organizácií z približne 80 štátov zapojených do prác v Dohovore o vode. Počas zasadnutia sa uskutoční 15 sprievodných podujatí.

Slovenská republika je signatárom Dohovoru o vode od roku 1999, je aktívnym členom v expertnej skupine Integrovaný manažment vodných zdrojov. Spoluprácu na projektoch a aktivitách organizovaných EHK OSN zastrešuje sekcia vôd Ministerstva životného prostredia SR.

Návrh vedúceho a zloženia delegácie SR

Za vedúceho delegácie SR sa navrhuje Tomáš Taraba, podpredseda vlády SR a minister životného prostredia. Za alternáta vedúceho delegácie sa navrhuje Vladimír Novák, generálny riaditeľ sekcie vôd. Delegáciu budú tvoriť experti ministerstva životného prostredia SR. Členov delegácie SR určí podpredseda vlády SR a minister životného prostredia SR.

Predbežný časový program

23.10.2024
- Otvorenie
- Stav ratifikácie Dohovoru a jeho protokolov
- Tematický segment Cezhraničná spolupráca pre posilnenie klimatickej odolnosti
- Správa o reportovaní o plnení ukazovateľa udržateľného rozvoja SDG 6.5.2

24.10.2024
- Zvyšovanie povedomia o pristupovaní k Dohovoru o vode a uplatňovanie jeho princípov
- Podpora a komunikácia o úžitkoch medzinárodnej spolupráce
- Tematický segment Voda – potraviny – energia – ekosystém v medzinárodných povodiach
- Podpora integrovaného manažmentu vodných zdrojov v medzinárodnom kontexte
- Kvalita vôd vrátane priemyselných havárií prekračujúcich hranice štátov

25.10.2024
- Financovanie Dohovoru o vode
- Voľby zástupcov (predsedov výborov) Dohovoru o vode
- Podpora monitorovania, hodnotenia a zdieľania informácií v medzinárodných povodiach
- Partnerstvá, komunikácia strán dohovoru o vode
- Hlasovanie o pracovnom programe na roky 2025 - 2027

Návrh smernice pre postup delegácie SR na Konferencii OSN o vode

Delegácia SR bude počas zasadnutia zmluvných strán Dohovoru o vode postupovať podľa nasledovných zásad:

- V súlade so záujmami zahraničnej politiky SR,
- rešpektujúc medzinárodnoprávne záväzkySR, bude reprezentovať záujmy SR,
- Aktívne zabezpečí zastupovanie SR a účasť na celom zasadnutí,
- Bude rozvíjať kontakty a získavať informácie pre zapojenie slovenských odborníkov a inštitúcií v hlavných programoch EHK OSN.